

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen,
Enheten för mervärdesskatt och punktskatter
Rättssakkunnig Jonas Ljungberg
103 33 Stockholm

Fi.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm den 25 oktober 2019

F-skattesystemet – en översyn SOU 2019:31

FAR har beretts tillfälle att yttra sig över *F-skattesystemet – en översyn SOU 2019:31*. FAR får med anledning av detta anföra följande.

Allmänt om utredningen

FAR anser att F-skattesystemet i det stora hela fungerar väl. Detta har också avspeglats i att utredningen – trots en omfattande genomgång – har lämnat tämligen begränsade förslag. FAR delar utredningens bedömning att F-skattesystemet i första hand bör ha ett fiskalt syfte och inte tillgodose andra intressen, t. ex. arbetsrättsliga. Syftet med den översyn av F-skattesystemet som görs är bl.a. att motverka skattefusk och skatteundandragande. FAR stödjer detta syfte bland bl.a. därför att det främjar en sund konkurrens. De förslag som införs måste dock vara proportionerliga.

F-skattesystemet är en viktig del av näringslivet i Sverige. Eftersom revisionsplikten är begränsad är F-skattsedel i många fall den enda handling som utfärdats av en utomstående part som innebär någon form av prövning av verksamheten. Även om dess egentliga rättsverkningar endast är i form av att tydliggöra vem som ska ansvara för inbetalning av skatt och avgift är innehavet i praktiken av stor vikt för den enskilda företagaren/företaget. Det gör att tilldelningen av F-skattsedel måste ske utan alltför betungande prövning och att nekande och återkallelse av F-skattsedel behöver förses med effektiva rättssäkerhetsgarantier.

Möjligheten för Skatteverket att stävja skattefusk genom F-skattesystemet är i praktiken begränsat till att personer med skatteskulder eller näringsförbud kan nekats F-skattsedel eller få den indragen. Huvuddelen av skattekontrollen sker, och måste ske, med andra medel.

FAR anser inte att förslagen innebär några omfattande förändringar för merparten av Sveriges näringsidkare men ifrågasätter om det egentligen finns skäl för en ny lagstiftning. Regelverket förefaller fungera tämligen ändamålsenligt och de förändringar av mer administrativ karaktär som kan vara påkallade för att underlätta Skatteverkets handläggning bör vara möjligt att tillgodose inom ramen för nuvarande regelverk. Det kan också noteras att såvitt framgår av kommittédirektiven (Dir. 2017:108) har några behov av förändringar inte påtalats av Skatteverket.

Anledningarna till förslagen, främst det påstådda skatteundragandet, och skattefelet, är svårbedömda. Utredningen genomsyras av uppfattningen att det finns ett behov av ett regelverk som förhindrar skatteundragande. FAR är dock tveksamt till om reglerna för F-skatten kan göra detta i mer än begränsad utsträckning. Om inte positiva effekter kan säkerställas med någorlunda säkerhet riskerar förslagen att endast innebära ökade administrativa kostnader. Om det inte i det fortsatta beredningsarbetet kan konstateras några konkreta positiva effekter bör förslaget i huvudsak lämnas utan åtgärd.

7.5.2 Företag som brottsverktyg

Utredningen lyfter fram att bl.a. verksamheter som nyligen har startats eller som är vilande riskerar att användas i kriminella syften, se avsnitt 7.5.2. FAR ställer sig dock tveksam till om lämnade förslag kan anses hindra eller förebygga sådant missbruk. I själva verket konstaterar utredningen att nuvarande regelverk är tillräckligt när det gäller möjligheten att neka eller återkalla F-skattsedeln för bolag som inte bedriver verksamhet (s. 250).

8.5.1 Den som inte följt föreläggande att fullgöra uppgiftsskyldighet

En ny grund för återkallelse föreslås för situationen att den som är godkänd för F-skatt inte följt ett föreläggande att tillhandahålla handlingar och upplysningar.

Efter en rättslig genomgång kan FAR konstatera att såväl kammarrättspraxis (se bl.a. Kammarrättens i Göteborg dom den 25 juni 2019 i mål nr 1598-19 och Förvaltningsrättens i Stockholm dom den 17 september 2018 i mål nr 20089-18) som Skatteverkets ställningstagande av den 14 februari 2019 dnr 202 65842-19/111 visar att Skatteverket redan idag kan återkalla en F-skattsedel när någon näringsverksamhet inte bedrivs. FAR kan inte se att den enskilde i dessa fall kunnat undgå återkallelse genom att undvika att medverka i Skatteverkets utredning.

Mot denna bakgrund ställer FAR sig också frågande till utredningens uppgift (s. 278) att Skatteverket inte kan återkalla F-skattsedeln för den som vägrar att lämna uppgift om sin näringsverksamhet.

FAR:s slutsats är att den föreslagna regeln inte behövs och därför inte bör införas.

8.5.3 Den som inte betalat tillbaka felaktigt utbetalt belopp i samband med rut- och rotarbeten

Utredningen föreslår att ett nytt hinder införs för den som inte återbetalat återkrav av RUT- och ROT-ersättningar. Obetalt belopp uppgår enligt utredningen till cirka 12 miljoner kronor. FAR anser inte att det är motiverat med en särskild lagbestämmelse med så kraftfulla åtgärder för så små belopp.

8.6 Hinder vid ansökan och grunder för att återkalla ett godkännande vid missbruk

Utredningen föreslår en justering av den så kallade missbruksregeln som grund för återkallelse av F-skatt. Denna regel används idag i ytterst liten omfattning. Utredningen anser att det finns ett fortsatt behov av regeln och att det kan finnas olika situationer där det finns anledning att förena ett återkallande med den tvååriga karenstid som följer av regeln.

Missbruksregeln kan tillämpas i två situationer. Den första gäller när den åberopas i anställningsförhållanden i strid mot utfärdade villkor. FAR är tveksamt till om den typen av missbruk är så allvarligt att det i sig kan motivera såväl indragning som tvåårig karenstid, särskilt om arrangemanget inte har inneburit något faktiskt skatteundandragande.

Den andra grunden föreslås gälla när innehavaren på annat sätt har missbrukat ett godkännande och därigenom gett upphov till fara för att skatter eller avgifter undandras och missbruket inte är obetydligt. Skillnaden mot nuvarande bestämmelse är att ett farerekvisit lagts till.

FAR uppfattar förslaget som att tillämpningsområdet avgränsas till att gälla skatterelaterat missbruk. Enligt äldre förarbeten skulle bl.a. otillåten personaluthyrning föranleda återkallelse. FAR är positivt till den avgränsning som nu föreslås.

Samtidigt får det alltså anses oklart när regeln egentligen ska kunna bli tillämplig, vilket är otillfredsställande. Som utredningen konstaterar saknas rättspraxis vad gäller nuvarande regler. Resonemanget på s. 318 f. är inte heller särskilt klargörande.

Om regeln ska vara kvar, vilket enligt FAR:s uppfattning inte är givet, bör den endast kunna tillämpas om F-skattsedeln dragits in vid upprepade tillfällen på grund av förhållanden som räknas upp i föreslagna 9 kap.5§ st. 3–8 SFL. Regeln skulle då inte vara någon självständig grund för återkallelse utan utgöra en förstärkt påföljd i form av en karenstid om F-skattsedeln tidigare återkallats vid upprepade tillfällen.

Särskilt om så kallat falskt egenföretagande

FAR vill lyfta en aspekt som är viktig i sammanhanget även om den inte direkt berör utfärdandet av F-skattsedel. I utredningen används genomgående begreppet ”falsk egenföretagare”, vilket definieras som en fysisk person som formellt uppträder som egenföretagare med godkännande för F-skatt men som arbetar under anställningsliknande förhållanden och som, om alla omständigheter vore kända för Skatteverket skulle beskattas i inkomstslaget tjänst. ”Falskheten” sägs ligga i att egenföretagandet döljer anställningsförhållandet.

Utredningen anger själva att begreppet är problematiskt. FAR anser att benämningen är oegentlig. Det är inte i sig olagligt att utge sig för att vara näringsidkare i skattehänseende trots att man egentligen är anställd. Genom begreppet falsk företagare ger utredningen en negativ stämpel åt vissa näringsidkare, trots att det inte behöver finnas någon som helst avsikt hos näringsidkaren att agera ”falskt”. Begreppet används när företag vill kringgå arbetsrätten för anställda och de ”falska” företagen är själva personer som ska skyddas från att bli utnyttjade.

Även om senare praxis delvis förändrat rättsläget förekommer alltså så kallad genomsyn av arvoden som faktureras från bolag. Den beskattningsteknik som därvid har använts har inneburit att skatter och avgifter vida överstigit det faktiska arvodet. Problemet är att beskattning sker av hela beloppet, som är avsett att täcka sociala avgifter och andra kostnader hos uppdragstagaren. I vissa fall sker även beskattning av momsbeloppet. Dessa beskattningsekvenser är oproportionerliga och bör ses över.

FAR

Johan Rippe
Ordförande FAR

Karin Apelman
Generalsekreterare och VD FAR